

het broeinest Alkmaar en omstreken, doch hadden daar nooit koorts gehad. Eén van hen kreeg 's nachts hevige hoofdpijn, bleek toen een temperatuur van 39.7° te hebben, welke temperatuur opliep tot 40.5° en volle negen uren op die hoogte bleef, om toen langzaam te dalen en 's avonds nog 37.7° te zijn. Voorwaar géén typische malaria-kromme! De man had géén miltvergroting, doch klaagde over hoofdpijn en duizelingen. Hij braakte, lag te jammeren in bed, met het hoofd in de kussens geboord en met halfgesloten oogen. Er bestond sterke nekstijfheid en een duidelijk KERNIG's verschijnsel. Mijn aanvankelijke meening met een meningitis te doen te hebben, werd bevestigd door een in consult geroepen neuroloog.

Alvorens de lumbale punctie te verrichten onderzocht ik het bloed, en kon na drie kwartier zoeken enkele malariaparasieten vinden!

Voor verdere merkwaardige malariagevallen verwijs ik naar mijn mededeeling in dit *Tijdschrift* van 1918, Tweede Helft, n°. 3.

Uitdrukkelijk worde vastgehouden aan de diagnose door middel van het bloedonderzoek, opdat de malaria niet opnieuw de vergaarbak worde van allerlei duistere ziekte-toestanden.

Een jongmensch, dat mij voor malaria raadpleegde, bleek géén parasieten te herbergen, doch wel een tuberculeuse pleuritis en peritonitis te bezitten. Op grond van huiveringen in den avond en het wonen bij een drassig weiland was deze zieke ten onrechte voor malaria behandeld. Het verzuim van bloedonderzoek wreekte zich hier geducht.

's-Gravenhage, 22 Mei 1919.

W. HOOGSLAG.

OPENLUCHT-VERBLIJFPLAATSEN VOOR KINDEREN.

Wanneer wij de ziekte- en sterftcijfers nagaan, blijkt, dat zij vooral voor de kinderen ongunstig zijn. De oorzaak daarvan wordt terecht gezocht in het verminderd weerstandsvermogen tengevolge van de voedselbeperking en andere invloeden uit den laatsten tijd. De regeeringsmaatregelen tegen de gevolgen dezer ongunstige verhoudingen genomen, spruiten grootendeels voort uit de gegronde vrees, dat de tegenwoordige jeugd later de economische eigen- en landsbelangen niet in concurrentie met andere landen zal kunnen behartigen. Het „*particulier*” initiatief in dezen beoogt meer het „*individueele*” welzijn. Intusschen komen de gezamenlijke maatregelen in hoofdzaak neer op: „geneeskundige behandeling, voeding en buitenlucht”. Bedoeling van dit schrijven is, aangaande de toepassing der buitenlucht een voorstel te berde te brengen.

Het aantal kinderen, dat naar buiten of naar vacantiëkolonies dient uitgezonden te worden, is zóó groot, dat de daartoe aangewezen instellingen slechts aan een gering percentage der aanvragen kunnen voldoen. Daarom is exploitatie van openlucht-verblijfplaatsen, waar de kinderen onder toezicht ook gedurende de koudere maanden eenige uren daags kunnen vertoeven, aangewezen. Amsterdam en enkele andere steden geven reeds het voorbeeld met de zoogenaamde „speeltuinen”, maar het is noodig, dat in „*alle*” steden één of meer speelplaatsen worden gemaakt, waartoe den kinderen op raad van den dokter niet alleen toegang wordt verleend, maar waarheen hun met gemotiveerden drang de weg wordt gewezen.

Zulke speelterreinen zullen, naar gelang der plaatselijke gegevens, voorzien moeten zijn van wateraf- en aanvoer, closets, overdekte schuilplaats, speeltuig enz., terwijl progressieve geldelijke bijdragen der ouders gewenscht zal blijken.

Op verschillende wijzen kan tot bedoelde exploitatie worden besloten: het gemeentebestuur kan er toe overgaan, maar ook de burgerij of een bestaande instelling (Gezondheidscommissie, Vereeniging tot Bestrijding der tuberculose) kan de leiding nemen. In veel steden zal een snel particulier initiatief binnen enkele weken althans een terrein kunnen openstellen. hetgeen wegens het beginnende zomerseizoen van belang is; gemeente-exploitatie laat gewoonlijk langer op zich wachten. De inwendige huishouding kan later geregeld worden, terwijl een eenmaal bestaand bedrijf door de gemeente kan worden overgenomen of gesubsidieerd.

Het denkbeeld is niet nieuw; in Juni 1914 zag ik een dergelijke instelling buiten

Londen (Kensington heath), die op schitterende wijze aan het doel beantwoordde; zij ging uit van een kerkelijke congregatie.

Moet er van geneeskundige zijde niet getracht worden op groote schaal ook in ons land iets dergelijks tot stand te brengen?

Haarlem, Mei 1919.

A. G. W. VAN WAVEREN, *arts.*

MALARIABESTRIJDING.

Mijn opmerkingen over bovenstaand onderwerp in het vorige nummer van dit *Tijdschrift* behoeven een verbetering. De mededeeling, dat op een school te Haarlem 18 pCt. der kinderen plasmodiëndragers zouden zijn, berust op een door mij verkeerd begrepen bericht; het betrof hier een klinische waarneming. Het doet echter niets tekort aan het feit, dat malaria op het oogenblik in een groot deel van Noord-Holland veelvuldig voorkomt. Zoo ontving ik van enkele collegae nog bericht, dat in de geheele Zaanstreek en om Amsterdam de toeneming belangrijk is; geheele gezinnen worden plasmodiëndragend bevonden. Zonder uitzondering deelen zij mijn overtuiging, dat slechts chininebehandeling goede uitkomsten zal afwerpen, maar meenen, dat staatshulp noodzakelijk is. Zonder deze zal het voldoende voorschrijven van chinine onmogelijk zijn, aangezien dit de geldelijke draagkracht der ziekenfondsen te boven gaat. Gaarne zal ik naar vermogen trachten hulp van staatswege te verkrijgen. Hoe dit het best kan geschieden, is mij nog niet geheel duidelijk. Ik houd mij daarom voor wenken van ziekenfondsartsen aanbevolen.

Utrecht, 26 Mei 1919.

H. ALDERSHOFF.

ONZE MAATSCHAPPIJ.

In de ledenvergadering van de afdeling 's Gravenhage en O. van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst van 15 Mei 1919 werd de volgende motie van de heeren OOSTERBAAN en SIKKEL aangenomen:

De afdeling 's Gravenhage en O. van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst in vergadering bijeen op 15 Mei 1919,

gelet op de gedachtenwisseling in het *Nederl. Tijdschrift voor Geneeskunde* over de vraag, of alle standsbelangen, ook die in stoffelijken zin, al of niet binnen onze Maatschappij hun behartiging moeten blijven vinden,

gehoord de besprekingen in deze vergadering,

van oordeel, dat verschillende redenen zijn aangevoerd, die het behoud van een krachtige, ongedeelde Maatschappij, die alle standsbelangen in haar zorg blijft omvatten, zeer wenschelijk maken,

spreekt haar verlangen uit, dat de regeling der vakorganisaties en haar ontwikkeling geschiede binnen de Maatschappij,

en besluit deze motie ter kennis te brengen van hoofdbestuur, van afdelingsbesturen en van leden der Maatschappij; van de laatsten door plaatsing in het *Tijdschrift voor Geneeskunde*.

's Gravenhage, 26 Mei 1919.

A. Q. VAN BRAAM HOUCKGEEST,
secretaris der afdeling.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

NEW-YORK. — De cocaïne-klinieken. De drug-clinics, die door de overheid zijn ingesteld om verslaafden aan bedwelmende vergiften tegen de kostende prijs de kleine hoeveelheden dier vergiften te verschaffen, waar zij niet buiten kunnen, verheugen zich in een flinken toeloop. Op den dag, waarop de eerste „kliniek” werd geopend, kwamen er reeds 75 bezoekers, de volgende dagen 200 en meer. Het bleek, dat er een ruimer gelegenheid moest worden geschapen, die ook 's avonds geopend zou zijn. Binnen anderhalf uur nadat de tweede kliniek was opengesteld, hadden zich daar reeds 132 verslaafden aangemeld. Het zal wel niet mogelijk zijn, in dien tijd